

végzés

Indokolás

I.

- [1] A Szegedi Járásbíróság 2016. november 21. napján megtartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 31.B.3755/2016/7. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés].
- [2] Ezért őt 1 évre próbára bocsátotta.
- [3] Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről.
- [4] Az ítélettel szemben a terhelt meghatalmazott védője által bejelentett fellebbezés folytán a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. április 11. napján meghozott és jogerőre emelkedett 2.Bf.229/2017/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] A jogerős ítélet történeti tényállása szerint:
- [6] 2016. május 21. napján a terhelt az éjszakai órákban dolgozott, személyszállítási tevékenységet végzett az ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsival.
Ennek során 2016. május 21. napján 00:00 óra körüli időben ... téren felvette gépjárművébe utasként **tanú 1**-et és **tanú 2**-t. A gépjárműben a vádlott és **tanú 1** között szóváltás alakult ki **tanú 1** kezében lévő borospohár tartalma, illetőleg **tanú 1** utazásra képes állapota miatt, melynek során a vádlott több alkalommal átnyúlt az anyósülésen utazó **tanú 1** felé és őt az ülésbe függőleges helyzetbe visszatolta. Ennek hatására **tanú 1** felszólította a **terheltet** a taxi megállítására, amelynek a vádlott 2016. május 20. napján 00 óra 10 perc körüli időben eleget tett **cím 1** szám előtt.
- [7] A gépjárműből mind **tanú 1**, mind a vele utazó barátja kiszálltak. **tanú 1** a gépkocsi felől elindult a járdán, míg **tanú 2** a viteldíjat rendezte, majd a taxiba visszaszálló vádlott ismételten elindult **tanú 1** felé tekintettel arra, hogy **tanú 1** a kezében lévő borospohár tartalmát a gépkocsi felé öntötte.
A vádlott lendülettel **tanú 1** felé indult és őt egy alkalommal ököllel az arcán megütötte, majd ezt követően elhajtott a helyszínről.
- [8] **A terhelt** fenti magatartása következtében **tanú 1** sértett az arc belső részének horzsolásos sérülését szenvedte el, mely sérülés gyógytartama 8 napon belüli.
- [9] A sértett könnyű testi sértés vétsége miatt hatályos magánindítványt nem tett.
- [10] **A terhelt** ezen erőszakos, kihívóan közösséggellenes magatartása alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást, illetve riadalmat keltsen.

II.

- [11] A jogerős ügydöntő határozat ellen ... terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a terhelt felmentése érdekében.

- [12] A meghatalmazott védője a felülvizsgálati indítványában a jogi minősítés vonatkozásában részletesen kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt erőszakos és közösségellenes magatartása nem volt kihívóan közösségellenes.
- [13] Érvelése szerint a terhelt egymozzanatos elkövetési magatartását méltányolható indulati állapotba követte el, mert a sértett leöntötte a gépkocsiját. A sértettet csak egyszer ütötte meg, holott „lehetősége volt arra, hogy a sértettet akár tovább bántalmazza, azonban ezt nem tette, [...]”. E tényből következően „a cselekmény elkövetésének a módja sem mutat olyan fokú brutalitást, amely kihívóan közösségellenesség megállapítására okot adna”.
- [14] Álláspontja szerint a tettelegesség motivációja személyes sérelem volt, az egymozzanatos elkövetési magatartás kizárólag a sértett ellen irányult, így az elkövetési szándék „nem a közösség ellen, hanem egy olyan személy ellen irányult, aki minden jogos indok nélkül borral leöntötte a terhelt személygépkocsiját”.
- [15] **A terhelt** meghatalmazott védője jogi okfejtése alátámasztására felhívta a BH 1980.280., BH 1983.479., BH 1985.90., BH 2005.313., BH 2007.110. és BH 2015.52. számú eseti döntést.
- [16] A Legfőbb Ügyészség BF.1492/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, indítványozta, hogy a Kúria ne adjon helyt az indítványnak és a Szegedi Járásbíróság 31.B.3755/2016/7. számú ítéletét, valamint a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.229/2017/4.. számú végzését hatályában tartsa fenn.
- [17] Hivatkozott arra, hogy a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás irányadó, mely alapján megállapítható, hogy a taxiban kialakult konfliktusos helyzet a viteldíj kifizetésével lezárult, ezt követően a sértett a terhelt gépkocsija felé öntötte a kezében lévő pohár tartalmát. Ez a sértetti cselekvőség provokatív, azonban a kialakult konfliktus nem olyan személyes jellegű, amely a terhelt magatartásában rejlő erőszak vonatkozásában kizárta volna annak kihívóan közösségellenességét. A sértett ököllel történő arcul ütésében megnyilvánuló tettesi magatartás a társadalmi együttélés szabályaival nyíltan szembehelyezkedett és alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást és riadalmat keltsen.
- [18] A Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálta el.

III.

- [19] A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, melyre a Be. 416. § (1) bekezdése értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben van lehetőség.
- [20] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül azzal, hogy a 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján akkor is

felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

- [21] Felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében - kötve van, az a felülbírálat során nem támadható. A Be. 423. § (2) bekezdés I. mondata szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [22] A terhelt meghatalmazott védője a felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapította.
- [23] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok megállapításának akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [24] A Kúria megállapította, hogy az alapügyben megállapított és így a felülvizsgálat során irányadó tényállás alapján az eljárt bíróságok törvényesen állapították meg a terhelt bűnösségét garázdaság vétségében, a felülvizsgálati indítvány alaptalan.
- [25] A Btk. 339. § (1) bekezdése szerint a garázdaságot az követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. A garázdaság vétségének megállapítására akkor kerülhet sor, ha e három törvényi tényállási elem megvalósul és súlyosabb bűncselekmény nem.
- [26] A magatartás akkor kihívóan közösség ellenes, ha „a tanúsított magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma. A garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy cselekménye a közösség nyugalma megzavarására alkalmas, ám tettét a közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre. Az elkövető által kifejtett erőszakos magatartás esetleges belső, személyes indítéka a garázdaság megállapíthatóságát nem zárja ki, mert a közösségi érdekekkel történő nyílt szembeszegülés a személyes motívumból fakadó cselekményben is megjelenhet.” (EBH 2014.B.23.).
- [27] A garázdaság megállapíthatósága szempontjából az elkövetési magatartás indítékának - mint ahogy arra a meghatalmazott védő is utalt - szerepe van, azonban e bűncselekmény megvalósulását nem zárja ki, ha az erőszakos magatartásnak személyes indítéka van, illetve az sem, ha a magatartás nem a közösség ellen, hanem meghatározott személy ellen irányul (EBH 2014.B.23., BJD 7365. és BH 1983.434.).
- [28] A kihívóan közösségellenesség megállapítását az elkövetési magatartás társadalmi együttélés szabályaival nyíltan szembehelyezkedő jellege alapozza meg, ugyanakkor annak vizsgálatakor szem előtt kell tartani a bűncselekmény szubszidiaritását, azaz megállapítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg. Így a cselekmény kihívóan közösségellenes jellege az e tárgyi súlyú cselekmények viszonylatában vizsgálandó.
- [29] A garázdaság nem célzatos magatartás, ebből eredően a

tényállásszerű magatartás megvalósításához elegendő, hogy a terhelt eshetőleges szándéka áll fenn, azaz, ha tudja, hogy erőszakos magatartás kihívóan közösségellenes és ezért alkalmas mások megbotrántoztatására vagy riadalom kiváltására és ebbe belenyugodva cselekszik (BH 2005.313.).

[30] Az irányadó tényállás szerint a személygépkocsiban a sértett utazásra képes állapota miatt szóváltás alakult ki, majd taxiból történt kiszállást és a viteldíj rendezését követően, a terhelt a taxiba visszaült, ezt követően észlelte, hogy a sértett személygépkocsija felé öntötte a borospohara tartalmát, ami miatt kiszállt az autóból és egy alkalommal ököllel a sértettet arcul ütötte.

[31] A garázdaság megállapíthatósága vonatkozásában a sértett által a taxiban tanúsított magatartás mint a személyes indok a gépkocsiban történt konfliktus lezárása után már megszűnt, függetlenül attól, hogy ez esetlegesen indulat kiváltására alkalmas volt.

[32] A taxi elhagyását és a viteldíj rendezését követően a sértett által tanúsított a terheltet, illetve a terhelt vagyontárgyát közvetlenül nem veszélyeztető sértetti cselekedet a terhelt által tanúsított erőszakos magatartás vonatkozásában a kizárólag a személyes kapcsolatból eredő motiváció megállapítását és a cselekmény kihívóan közösségellenességének kizárását nem alapozza meg. A mindennapi életben jelentkező konfliktusok ilyen módon történő megoldása társadalmilag nem elfogadott, a társadalmi együttélés szabályaival nyíltan szembehelyezkedő, ami a közösség nyugalmanak közvetlen és durva megsértésére alkalmas.

[33] A meghatalmazott védő okfejtése miszerint két személy közötti konfliktusból eredő egy mozzanatos cselekmény nem alkalmas a garázdaság vétségének megállapítására téves. E bűncselekmény megállapíthatósága körében a konkrét elkövetési magatartás és a társadalmi együttélés szabályainak viszonyát kell vizsgálni, és ennek alapján kell állást foglalni a cselekmény kihívóan közösségellenessége vonatkozásában.

[34] A törvényi tényállás megvalósításához elegendő, ha a kihívóan közösségellenes magatartás alkalmas a megbotrántozás, illetve riadalom kiváltására, így nem szükséges, hogy azt többen észleljék, de az elkövetés helyére tekintettel a többek által észlelés lehetősége nem lehet kizárt (BH 1982.501.).

[35] Az irányadó tényállás alapján a bűncselekmény elkövetésében a sértett provokatív magatartásának szerepe volt, ez azonban a garázdaság vétségének elkövetését nem zárja ki, azonban a büntetéskiszabási körülmények között értékelendő tény.

[36] A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy a Szegedi Járásbíróság a 31.B.3755/2016/7. számú ítéletében (4. oldal 5. bekezdés-5. oldal 1. bekezdés) - a fentiekkel egyező - hibátlan jogi érvelés alapján állapította meg ... terhelt bűnösségét garázdaság vétségében, melyet a Szegedi Törvényszék 2.Bf.229/2017/4. számú végzésében maradéktalanul osztott.

- [37] Mindezekre figyelemmel ... **terhelt** meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványban foglaltaknak nem adott helyt, és miután nem észlelt olyan (más) abszolút eljárási szabálysértést sem, amelyet a Be. 423. § (5) bekezdése értelmében hivatalból vizsgálni köteles, a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a értelmében - a Be. 424. § alapján megtartott tanácsülésen hatályában fenntartotta.
- [38] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [39] A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, ez alól kivételt képez a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontján alapuló felülvizsgálati indítvány. A Be. 421. § (3) bekezdése értelmében a Kúria mellőzheti az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát.

Budapest, 2018. május 2.

. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k. előadó
bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Lévai Viktória
tisztviselő